

**EFNI: Umsögn frá Myndstef vegna frumvarps til laga um breytingu á lögum um tekjuskatt og lögum um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur (skattlagning tekna af höfundaréttindum)**

Myndstef hefur fengið til umsagnar frá fjármála- og efnahagsráðuneytinu *frumvarp um um breytingu á lögum um tekjuskatt og lögum um staðgreiðslu skatts á fjármagnstekjur (skattlagning tekna af höfundaréttindum).*

Myndstef fagnar ofangreindu frumvarpi, enda um að ræða mikilvægt hagsmunamál fyrir myndhöfunda. Hefur Myndstef lengi vel þurft að standa fyrir gagnrýni frá sínum höfundum vegna þeirrar fyrirkomulags sem áður var, og þá sérstaklega við úthlutun til erfingja og annarra afleiddra rétthafa, enda tíðkast það ekki við aðrar erfðir að af þeim sé reiknaður tekjuskattur. Að auki hafa rétthafar höfundaréttar oft ekki sama tækifæri á að skila kostnaði á móti tekjum og lækka þar skattstofn sinn. Að auki styður frumvarp þetta það sjónarmið að verk sem þegar hafa verið sköpuð séu ákveðin verðmæti, eign, og tekjur sem geta orðið til af þeirri eign eigi ekki að skattleggja á sama hátt og eiginlegt vinnuframlag.

**Orðalag 1. gr.: „...sem stofna til samninga sem veita samningskvaðaheimild“**

Myndstef setur þó athugasemd við orðalag 1. gr. frumvarpsins, sem segir orðrætt: „*skulu greiðslur til höfunda og/eða annarra einstaklinga sem rétthafa er innheimtar hafa verið af viðurkenndum samtökum rétthafa sem stofna til samninga sem veita samningskvaðaheimild skv. 26. gr. a. höfundalaga, nr. 73/1972, teljast til fjármagnstekna án nokkurs frádráttar.*“

Í greinargerð með frumvarpinu segir: „*Í breytingartillögunni felst að greiðslur til höfunda og/eða annarra einstaklinga sem rétthafa, sem innheimtar hafa verið af hálfu viðurkenndra samtaka rétthafa, sem gert hafa samninga sem veita samningskvaðaheimild skv. höfundalögum, nr. 73/1972, verði skattlagðar sem fjármagnstekjur án nokkurs frádráttar í stað launatekna.*“

Enn fremur segir í athugasemdum með einstaka ákvæðum og við 1. gr.: „*Í ákvæðinu felst að greiðslur til höfunda og/eða annarra einstaklinga sem rétthafa skuli skattleggjast sem fjármagnstekjur hjá einstaklingum utan rekstrar en ekki sem launatekjur*“

OG

„*Þær greiðslur sem um ræðir í ákvæðinu eru greiðslur sem innheimtar hafa verið af hálfu viðurkenndra samtaka rétthafa, sbr. 26. gr. a. höfundalaga nr. 73/1992, þ.e. greiðslur sem koma til vegna samninga sem samtökin stofna til fyrir hönd félagsmanna sinna, samkvæmt umboði, sem veita samningskvaðaheimild í skilningi höfundalaga.*“

Af orðalagi frumvarpsins mætti greina að einungis þær greiðslur sem innheimtar eru á grundvelli samningskvaðaleyfa falli undir frumvarpið og skattlagninguna? Það getur varla verið réttur skilningur, því með því er verið að mismuna höfundum verulega.

### **Mismunun**

Myndstef innheimtir höfundaréttartekjur fyrir félagsmenn sína í gegnum umboð og/eða félagsaðild og úthlutar einstaklingsbundið til höfunda eða í formi styrkja. Lögbundnar heimildir Myndstefs til innheimtu tekna eða lögbundin þóknun vegna takmarkana má finna víða í höfundalögum nr. 72/1973, td. í 11. gr., 14. gr., 15. gr., 16., gr., 17. gr., 25. gr., 25. gr. b. og 49. gr.

25. gr. b. höfundalaga fjallar um fylgirétt, sem er mikilvægur réttur höfunda við endursölu listmuna og við uppboð. Slík endursala er ella virðisaukafrjáls, og má segja að fylgiréttur komi í stað þess virðisauka. Það er því rétthöfum og höfundum mikið hagsmunamál að skattlagning sú sem lögð er til í frumvarpinu nái einnig til fylgiréttar. Þá sér í lagi þar sem í 5. gr. reglugerðar 486/2001 Menntamálaráðuneytisins (sem fjallar um fylgirétt) kemur fram: „Séu erfingjar látins höfundar, sem njóta skulu fylgiréttargjalds fleiri en einn, skulu þeir koma sér saman um að veita einum þeirra umboð til þess að taka við greiðslu úr sjóðnum.“ Skv. þessari reglugerð kemur það sér einstaklega illa fyrir umboðsmann erfingja að viðkomandi þurfi að greiða tekjuskatt af fylgiréttargreiðslum og að þær greiðslur geti haft áhrif á skattlagningu annarra tekna hans/hennar.

***Myndstef beinir þeim athugasemdum til ráðuneytisins að ofangreindu orðalagi 1. gr. frumvarpsins sé breytt og það gert skýrar, þannig að allar greiðslur til höfunda og/eða annarra einstaklinga sem rétthafar, er innheimtar hafa verið af viðurkenndum samtökum rétthafa, teljast til fjármagnstekna án nokkurs frádráttar.***

### **Úthlutun á grundvelli samningskvaðaleyfa**

Myndstef vill einnig koma með aðra ábendingu þessu tengdu. Reglur Myndstefs kveða á um svokallaða heildarúthlutun þóknana á grundvelli samningskvaðaheimildar, en með lögum nr. 91/2016, er ekki girt fyrir að um heildarúthlutun geti verið að ræða í formi styrkja til félagsmanna á grundvelli umsókna (eins og segir orðrétt í frumvarpi með þeim lögum). Er þá gert ráð fyrir því að hlutaðeigandi utanfélagsmenn eigi þess kost að sækja sinn hluta þóknunar í formi styrkja á grundvelli umsókna. Slík er raunin hjá Myndstef, en styrkir eru auglýstir einu sinni á ári, sbr. 17. júní ár hvert, og er úthlutað að hausti.

Af því sögðu er innheimtu á grundvelli samningskvaðaheimildar að mestu leiti ekki úthlutað einstaklingsbundið í dag, þó slík sé auðvitað stefnan og vel geti farið að breyting verði á í framtíðinni. Rétthafar utan samtaka geta þó gert kröfu um að fá úthlutað eisntaklingsbundið, sbr. 2. mgr. 26. gr. b.

Að þessu sögðu myndi orðalag frumvarpsins eins og það er í dag og réttaráhrif þess vera sáralitlar fyrir Myndstef, nema skýrt verði að styrkþegar geti skráð styrki Myndstefs sem fjármagnstekjur í framtali. Yrði slíkt að vera raunin ef frumvarpið verður að lögum. Við það vaknar þá upp sú spurning hver komi þá til með að hafa eftirlit með þeirri framkvæmd, og á hverjum falli leiðbeiningarskylda um hvernig skuli færa slíkar tekjur inn í framtal rétthafa.

### **Réttaróvissa og tilgangur frumvarpsins**

Að sama skapi vaknar sú spurning hver og hvernig muni fara með upplýsingaskyldu og eftirlitsskyldu með þeim höfundaréttatekjum sem Myndstef úthlutar almennt og að gera þar greinarmun á milli við hverja úthlutun, þannig að það sé skýrt gagnvart rétthöfum hvernig þeim beri að skrá höfundaréttatekjur sínar - á grundvelli samningskvaðar, fylgiréttar og/eða annarra tekna af höfundarétti skv. heimildum Myndstefs í lögum. Þetta allt þarf að vera skýrt gagnvart rétthöfum og er það á engan hátt eins og orðalag frumvarpsins ber með sér nú.

Það getur ekki hafa verið vilji löggjafans og tilgangur laganna að setja lög sem hafa slíka óhagræðingu í för með sér fyrir rétthafa og höfunda, sem og nánast engin réttaráhrif fyrir samtök rétthafa sem koma fram fyrir verulegan hluta sjón- og myndhöfunda á Íslandi, eða um 2600 félagsmenn, sem og að höfundum og rétthöfum sé mismunað á þennan hátt.

Viðringarfullst og f.h. Myndstefs,  
Harpa Fönn Sigurjónsdóttir  
Lögfræðingur Myndstefs